

VeźmĚte, prosĚme, na vĚdomĚ, Źe text ělĚnku odpovĚdĚ platnĚ prĚvnĚ ťpřuvĚ ke dni publikace.

PreventivnĚ restrukturalizace - ŹivĚ pes je na tom lĚpe neŹ mrtvĚ lev

FinanĉnĚ obtĚiŹe: toto slovnĚ spojĚnĚ se bohuŹel v ěeskĚm businessu zaĉnĚnĚ skloňovat ĉĚm dĚl tĚm ĉastĚji. ěeskĚ republika se ocitĚ na chvostu ělenskĚch stĚtů EU v ťpsĚšnosti boje s inflacĚ, energetickou krizĚ i krizĚ konkurenceschopnosti. NĚnĚ tudĚiŹ překvapĚnĚm, Źe mĚme zpoŹdĚnĚ (skoro dvouletĚ) takĚ s transpozicĚ novĚho evropskĚho nĚstroje pro boj s finanĉnĚmi obtĚiŹemi. JednĚ se o preventivnĚ restrukturalizaci, kterou zavĚdĚ smĚrnice EU o insolvenci a restrukturalizaci[1]. AvŹak jĚiŹ vidĚme svĚtlo na konci tunelu. PreventivnĚ restrukturalizace by mĚla bĚt dostupnĚ ěeskĚm firmĚm a podnikatelům poĉĚtkem přĚiŹtĚho roku.

FormĚlnĚ řešenĚ - insolvence

Jak dnes v ěeskĚm prĚvnĚm prostředĚi řeŹime problĚmy businessu spoĉĚvajĚcĚ v krizi likvidity, platebnĚ neschopnosti, finanĉnĚch obtĚiŹich, hrozĚcĚm ĉi jĚiŹ existujĚcĚm ťpadku? DlouhodobĚ existujĚjĚ dvĚ cesty: tzv. neformĚlnĚ řešenĚ a tzv. formĚlnĚ řešenĚ. TermĚn formĚlnĚ řešenĚ představuje eufemismus pro insolvenĉnĚ řízenĚ v reŹimu insolvenĉnĚho zĚkona. VstupnĚ podmĚnkou je stav ťpadku[2]. Ten v ěeskĚm prostředĚi rozeznĚvĚme buď v podobĚ (1) platebnĚ neschopnosti, tj. neschopnosti hradit zĚvazky nejmĚnĚ dvĚma vĚřitelům, a to dĚle neŹ 30 dnĚ po splatnosti, nebo v podobĚ (2) předluŹenĚ, tj. stavu, kdy hodnota majetku je niŹŹi neŹ hodnota zĚvazků. V praxi drtivĚ převaŹuje prvnĚ z podob ťpadku; a to pro jejĚ snadnĚjŹi zjiŹtĚnĚ ze strany vĚřitelů. **InsolvenĉnĚ řešenĚ představuje ultimĚtnĚ moŹnost. JednĚ se o soudnĚ řízenĚ, kterĚ je navíc prostřednictvĚm on-line insolvenĉnĚho rejstřĚku plně veřejnĚ.** Vzhledem k tĚmto skuteĉnostem tedy nepatřĚ mezi podnikateli prĚvĚ k oblĚbenĚm a vyhledĚvanĚm řešenĚm finanĉnĚch obtĚiŹĚ. JednĚ se o nutnĚ zlo. NutnĚ z toho dĚvodu, Źe podĚnĚ insolvenĉnĚho nĚvrhu po zjiŹtĚnĚ ťpadku je povinnostĚ podnikatelů, resp. statutĚrnĚch orgĚnů firmy; a to pod sankcemi, zejmĚna majetkovĚmi. Ani insolvenĉnĚ řízenĚ vŹak nepředstavuje pouze likvidaĉnĚ cestu (konkurs). **Je moŹnĚ zvolit i cestu sanaĉnĚ, tj. reorganizaci, kterĚ můŹe vĚst k oddluŹenĚ a přĚžitĚ celĚ firmy, eventuĚlnĚ jejĚho podniku.**

NeformĚlnĚ řešenĚ - restrukturalizace v uvozovkĚch

Druhou doposud znĚmou cestou je tzv. neformĚlnĚ řešenĚ, kterĚ bĚvĚ takĚ nazĚvĚno „restrukturalizacĚ“. V ŹirŹiŹm slova smyslu se jednĚ o restrukturalizaci provoznĚ (optimalizace operaĉnĚch ĉinnostĚ a procesů, obchodnĚho modelu), restrukturalizaci organizaĉnĚ (personĚlnĚ zmĚny, zejmĚna v managementu), restrukturalizaci finanĉnĚ v podobĚ restrukturalizace kapitĚlovĚ struktury (refinancovĚnĚ, optimalizace kapitĚlovĚ struktury) a zejmĚna restrukturalizaci dluhu (snĚiŹenĚ vĚŹe dluhu a odloŹenĚ jeho splatnosti). NutnostĚ je zĚskĚnĚ absolutnĚho souhlasu vŹech zainteresovanĚch stran. **NeformĚlnĚ řešenĚ nemĚ v ěeskĚ republice prĚvnĚ rĚmĚc a odehrĚvĚ se na neostře vymezenĚ pťdĚ zĚvazkovĚho a korporĚtnĚho prĚva.** Oba poslednĚ zmĚňovanĚ faktory představujĚjĚ hlavnĚ překĚŹky a rizika neformĚlnĚho řešenĚ. Pokud se nepodařĚ zĚskĚt souhlas vŹech zainteresovanĚch, je potřeba se přĚpravit na formĚlnĚ řešenĚ cestou insolvence, navíc s rizikem odpovĚdnosti za ztracenĚ ĉas, penĚze a za chyby ťĉinĚnĚ po cestĚ.

PreventivnĚ restrukturalizace - koneĉnĚ legĚlnĚ rĚmĚc

Zavedením institutu **preventivní restrukturalizace** se z neformálního řešení stane zákonem upravený a definovaný postup, který odstraní současná rizika neformální „restrukturalizace“. Stane se tak cestou nového transpozičního zákona o preventivní restrukturalizaci, jehož návrh dne 18. 1. 2023 schválila vláda a který je nyní v legislativním procesu s očekávaným datem účinnosti cca 1. 1. 2024. Transponovaná evropská směrnice svůj účel definuje tak, že by **preventivní restrukturalizace měla umožnit dlužníkům ve finančních obtížích i nadále pokračovat v podnikání, a to změnou struktury jejich majetku a závazků nebo jejich kapitálové struktury, včetně prodeje majetku, podniku či provedením provozních změn.**

Preventivní restrukturalizace tedy bude sloužit k revitalizaci firmy, která včas zaregistruje své potíže, avšak u které zatím nenastal úpadek. Prostřednictvím preventivní restrukturalizace se tedy lze v budoucnu vyhnout insolvenčnímu postupu, že je firma životaschopnou (jsou u ní dány předpoklady existence *going concern*). **Preventivní restrukturalizace se zahajuje výzvou k jednání o restrukturalizačním plánu**, kterou podnikatel zasílá věřitelům. Jejich fórum si vytváří sám. Ty, jejichž práva (pohledávky) hodlá restrukturalizovat, označí za dotčené strany a usiluje o konsenzus s nimi. **Realizace preventivní restrukturalizace proběhne pokračováním provozu podniku za přijetí kombinace restrukturalizačních opatření. Ty budou definovány nejprve v tzv. sanačním projektu a následně rozvedeny v tzv. restrukturalizačním plánu.** Ten je úhelným kamenem a jakýmsi *fahrplanem* celého procesu. Obsahuje ekonomickou nabídku pro věřitele v podobě konceptu operačního fungování a financování provozu, obchodního modelu, finančního plánu, úsporných opatření, kapitálové struktury a zejména řešení pohledávek věřitelů. **Podobu restrukturalizačního plánu firma projedná (fáze vyjednávání), následně podrobí testu souhlasu věřitelů (fáze hlasování) a v určitých situacích (nikoliv však nezbytně) i testu souhlasu restrukturalizačního soudu (fáze schválení).** Směrnice i náš zákon umožní nově zřizované restrukturalizační justici schválit restrukturalizační plán i v případě částečného nesouhlasu dotčených stran, za splnění zejména podmínky obdržení souhlasu alespoň 75 % hlasů (tzv. *cross class cram down*). Návrh zákona vytváří i **vhodné podmínky pro financování průběhu preventivní restrukturalizace**; a to cestou ochrany pohledávek financierů do budoucna (včetně přesahu do případné insolvence, pokud se záchrana nepodaří). **V rámci preventivní restrukturalizace budou dostupné i nástroje ochrany před věřiteli (kolektivní a individuální moratorium)**, bránící rušení restrukturalizace destruktivními zásahy věřitelů nepodporujících tento proces. Důvodová zpráva k návrhu zákona označuje restrukturalizační proces za hybridní, neboť kombinuje prvky soukromoprávní s prvky veřejnoprávními. Preferuje se soukromoprávní vyjednávání podnikatele s dotčenými stranami před intervencí restrukturalizačního soudu, který do hry vstupuje jen v nutných případech (např. na žádost podnikatele, při maření restrukturalizace či při meritorním posuzování restrukturalizačního plánu).

Míru publicity procesu si určuje sám podnikatel a ta může zůstat nízká v případě dosažení maximálního konsenzu s věřiteli a v případě, že sám podnikatel nebude požadovat zásahy ze strany restrukturalizačního soudu. Případná publicita restrukturalizačního řízení bude realizována nově zřizovaným restrukturalizačním rejstříkem, který je plánován na obdobných principech, jako současný insolvenční rejstřík. Návrh zákona zřizuje i soustavu restrukturalizační justice, opět podobnou systému již fungující insolvenční justice. Další paralelou s insolvenčním řízením je pak institut **restrukturalizačního správce**. Tuto roli budou zastávat **dnešní insolvenční správci se zvláštním povolením.**

K indikaci finančních obtíží zajisté postačí podnikatelům jejich instinkty, výstupy jejich ekonomických oddělení a insolvenční testy na bázi upravených bankrotních modelů. Je třeba zachytit okamžik, kdy ještě nenastal úpadek. Draft zákona dokonce připouští i úvahy ohledně práce s předlužením (nikoliv však s platební neschopností). Preventivní restrukturalizace bude šancí pro

přežití v nadcházejícím těžkém období a u těch, kteří již dnes cítí nejistotu, bude dobré se na nové nástroje mentálně adaptovat. **Co může podnikateli ve finančních obtížích pomoci více než legální nástroj umožňující pod dohledem autority soudu dosáhnout možnosti zaplatit méně a později? Vždyť i v Písmu se praví, že živý pes je na tom lépe než mrtvý lev (Kazatel 9,4).**

Adam Sigmund,
advokát, insolvenční správce

ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Široká 36/5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 947 055
e-mail: ak@zizlavsky.cz

---

[1] směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023 ze dne 20. června 2019 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení a o změně směrnice (EU) 2017/1132

[2] Výjimku představuje možnost (nikoliv povinnost) podat insolvenční návrh i pro hrozící úpadek, výskyt takových případů se však v praxi limitně blíží nule.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční – judikaturní závěry](#)
- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)

- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)
- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)